

Klagenemnda for miljøinformasjon

VEDTAK I SAK 2015/8

Klager: Christopher Petter Westre og Karen Marie Westre
Holsmyrvegen 13 A
6011 Ålesund

Innklaget: Mostein Boligutvikling AS
Lerstadveien 545
6018 Ålesund

Saken gjelder:

- 1) Krav om informasjon om støymålinger ved midlertidig sprengningsarbeid
- 2) Krav om informasjon om klimagassutslipp ved sprengningsarbeid

Bakgrunn og saksgang:

Klager, Karen Marie & Christopher Westre har klaget inn Mostein Eiendom AS med krav om informasjon om støymålinger fra sprengningsarbeid og klimagassutslipp ved sprengningsarbeid. Begge kravene gjelder i forbindelse med byggeprosjektet Tronstadhagen. Innklagede, Mostein Boligutvikling AS (heretter: Mostein eller innklagde), er et eiendomsutviklingselskap registrert i Ålesund. Siste kvartal av 2012 byttet Mostein Eiendom AS navn til Mostein Boligutvikling AS. Selskapet er tiltakshaver prosjektet Tronstadhagen, som er oppføring av to lavblokker som består av til sammen 24 leiligheter og parkeringskjeller. Tiltaket fikk rammetillatelse fra Ålesund kommune 14. oktober 2014.

Klager, Karen Marie & Christopher Westre, er nabo til byggeprosjektet. Klagerne sendte til innklagede 2. mars 2015 krav om blant annet å få utlevert støymålinger fra sprengningsarbeidet som har pågått på prosjektet Tronstadhagen, med den bakgrunn i at sprengningen opplevdes som svært sjenerende. Vi er ikke kjent med hvorvidt Mostein besvarte henvendelsen. I tillegg ble det den 30. april sendt en forespørsel om oversikt over klimagassutslipp ved sprengningsarbeidet. Kravet ble avvist av Mostein 30. april 2015.

Klager klagde virksomheten inn for nemnda, for manglende miljøinformasjon. Klagene ble sendt per e-post 3. mai 2015. Klager ber i det første kravet om støymålinger for sprengningsarbeidet i Tronstadhagen. Sprengningsarbeidet foregikk i februar og holdt på noen dager. Det andre kravet gjelder opplysninger om oversikt over hvilke type

klimagasser og omfanget av disse som har sluppet ut i forbindelse med sprengningsarbeidet.

Sekretariatet oversendte klagen til Mostein for kommentarer 4. mai 2015, med frist for kommentarer 25. mai 2015. Sekretariatet mottok kommentarer per e-post 4. mai 2015. Deretter har det vært en dialog mellom innklagede og nemnda. Dialogen er oversendt klager. Klager fikk en ny frist til å komme med bemerkninger. Nemnda har ikke mottatt noen ytterligere dokumentasjon om saken fra klager. Det har vært begrenset med informasjon i saken og nemnda har derfor vært i kontakt med saksbehandler i Ålesund kommune for å innhente faktiske opplysninger.

Klagers anførsler:

For krav 1 om støymålinger anfører klager at sprengningen er sjenerende, og frykter at Mostein Boligutvikling AS produserer langt mer enn anbefalt dose med støy. De er videre bekymret for at dette vil skade hørselen til barn og folk i området. Klager anfører at miljøinformasjonsloven er grunnlag for krav om utlevering av støymålinger.

For krav 2 vedrørende opplysninger om klimagasser anfører klager at det slippes ut store mengder klimagasser ved sprengning av fjell og bergformarsjoner. Klager mener at informasjonen om og at hvilke type klimagasser og mengden av disse er noe man kan kreve i medhold av miljøinformasjonsloven §§ 9, 12 og 16, samt grunnloven § 112.

Innklagedes anførsler:

Innklagede anfører at det ikke er noe krav i byggesaken om å foreta støymålinger eller måle klimagassutslipp. Videre bemerkes at sprengningen har vært normal sett i lys av omfang og tidshorisont. Innklagede bemerker deretter at det er helt minimale avgasser som bli dannet, og at det er vanlig ved sprengning av fjell. Vider anføres at:

«Om dette skal undersøkes nærmere, så må dette være et nytt krav som må gjelde for hele landet, og ikke for en tomt bare her i Ålesund.»

Videre opplyser klager at:

«Støyen er utført av anleggsmaskiner (nye maskiner) med støybegrensinger iflg EU regulativene. I dette området er der ikke satt støy restriksjoner fra Ålesund Kommune utover det som er vanlig. Dette utføres i alle våre bydeler daglig.»

Når det gjelder krav 2, om oversikt og mengde over utslipp av klimagasser ved sprengning, anføres fra klagers side at de aldri har hørt om dette, sett noen gasser, eller luktet dette.

Nemndas vurdering:

Er informasjonen miljøinformasjon etter miljøinformasjonsloven § 2?

Nemnda vil først vurdere samlet hvorvidt den etterspurte informasjonen er miljøinformasjon etter miljøinformasjonsloven § 2. Begrepet miljøinformasjon omfatter etter § 2 bokstav b faktiske opplysninger og vurderinger om faktorer som påvirker eller kan påvirke miljøet. I første rekke siktes det til menneskelig aktivitet som påvirker utviklingen i miljøstanden, f.eks. utslipp av forurensende stoffer, støy eller stråling. Oppstillingen i miljøinformasjonsloven § 2 er ikke uttømmende, jf. Ot.prp. nr. 116 (2001-2002) side 144 høyre spalte. Etter nemndas oppfatning er det på det rene at både opplysninger om støymålinger og klimagasser er å regne som miljøinformasjon etter miljøinformasjonsloven § 2.

Gjelder informasjonen forhold ved virksomheten som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet, jf. Miljøinformasjonsloven §§ 16 og 9?

Spørsmålet nemnda da må ta stilling til er hvorvidt informasjonen er omfattet av kunnskapsplikten i miljøinformasjonsloven § 16 jf. § 9. Bedriften plikter å ha kunnskap om «forhold ved virksomheten, herunder dens innsatsfaktor og produkter, som kan medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet.» Dersom bedriften har kunnskapsplikt har enhver, etter § 16, krav på denne informasjonen. Dette fremgår av forarbeidene, se blant annet merknadene til miljøinformasjonsloven § 16 i Ot. Prp. Nr. 116 (2001-2002) side 244.

At kunnskapsplikten også omfatter potensielle eller mulig miljøpåvirkning er tidligere vurdert av nemnda i sak 2013/3 som klart, og er forutsatt i merknadene til miljøinformasjonsloven § 9 i Ot. Prp. Nr 116 (2001-2002) side 226. Som eksempler nevnes blant annet forurensning og avfall. Spørsmålet blir da hvilken rekkevidde kunnskapsplikten har.

Det fremgår av forarbeidene til loven (Ot.prp. nr. 116 (2001—2002) s. 224 at:

«Hvor den eksakte grensen går i hvert enkelt tilfelle kan ikke uttømmende angis på forhånd. Mange av de miljøforhold som har mer enn ubetydelig påvirkning på miljøet, kan være gjenstand for regulering fra miljøvernmyndigheter eller andre myndigheters side, for eksempel gjennom konsesjon eller generelle regler i lov eller forskrift. Generelt kan man derfor si at de forhold som myndighetene har regulert av hensyn til miljøet eller utnyttelse av naturressurser, normalt vil være forhold som er over grensen for det ubetydelige. Utover de miljøforholdene som er direkte regulert, påhviler det virksomheten en selvstendig plikt til å vurdere om andre forhold i virksomheten kan medføre ikke ubetydelig påvirkning på miljøet.»

Nemnda vil bemerke at det byggeprosjektet Tronstadhagen har vært byggesaksbehandlet av Ålesund kommune, og at det ikke er oppstilt vilkår i tillatelsen om støymålinger eller målinger/avdekking av klimagasser i forbindelse sprengningsarbeidet.

Nemnda vil i det følgende vurdere kunnskapsplikten hver for seg for de to kravene.

Krav 1 – informasjon om støymålinger under sprengningsarbeid

I byggeprosjektet «Tronstadhagen» er det som tidligere nevnt ikke stilt krav om støymålinger i saksbehandlingen hos plan- og bygningsetaten. Sprengningen er gjennomført og det foreligger ikke støymålinger. Nemnda må ta stilling til om dette allikevel er et forhold som kan «medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet», slik at Mostein skulle ha foretatt støymålinger, jf. § 16.

Etter forurensningsloven § 8 er som hovedregel forurensing fra midlertidig anleggsvirksomhet lovlig forurensing. Det fremgår av forarbeidene, Ot. Prp. Nr. 116 side 224 at det ikke oppstilles krav til kunnskap om tillatt forurensing etter miljøinformasjonsloven § 9.

At det ikke gjelder kunnskapsplikt om tillatt forurensing gjelder likevel ikke unntaksfritt. I Ot. Prp. Nr. 116 side 225, nevnes uvanlig støy som et eksempel på et forhold hvor virksomheten har kunnskapsplikt. I forarbeidene beskrives uvanlig støy som «støy med det omfang at det påvirker helsesituasjon eller trivsel». Slik nemnda ser det er det ingen forhold som tilsier at sprengningsarbeidet på Tronstadhagen har medført uvanlig støy. Klager har ikke kommet med opplysninger som tilsier at dette skal regnes som «uvanlig støy», selv om det nok var en periode hvor naboer etc. måtte tolerere et høyere støynivå. Innklagede har opplyst at sprengningsarbeidet var midlertidig og foretatt på sedvanlig måte. Klager har ikke kommet med kommentarer til dette.

Støy reguleres i flere nasjonale forskrifter. Det foreligger imidlertid ikke krav til støymålinger for midlertidig anleggsvirksomhet for prosjektet Tronstadhagen i Ålesund, verken i lovs- eller forskriftsform eller i tillatelsen. Det vises for øvrig til støyveilederen T-1442, denne er ikke rettslig bindende. I punkt 4.3, som regulerer mindre arbeider, kan det uansett ikke utledes noen anbefaling om å foreta støymålinger ved midlertidig anleggsvirksomhet.

Når det ikke følger av regelverket at det skal foretas støymålinger, er spørsmålet om det allikevel skulle vært foretatt med grunnlag i miljøinformasjonsloven § 16. Nemnda har tidligere vurdert forholdet mellom offentlige myndigheters miljøvurderinger i tillatelser og konsesjoner i nemdsvedtak 2014/5 Salten Aqua. Saken gjaldt forhold ved drift av akvakulturvirksomhet. De miljømessige forholdene ved oppdrettsanleggene er i stor grad regulert gjennom regelverk og tillatelse fra myndighetene. Det var ikke oppstilt noe krav om å måle utslipp, verken i tillatelse eller etter annet regelverk. Spørsmålet som ble reist i denne saken var hvorvidt oppdrettsanlegget hadde en plikt til å ha kunnskap om estimerte mengder avføring fra laks til tross for at offentlige myndigheter ikke hadde vurdert dette som nødvendig.

Nemnda vurderte det slik at man ved vurderingen av informasjonsplikten etter miljøinformasjonsloven måtte se hen til de vurderinger som var gjort av miljømyndigheten når de forhold som det etterspørres informasjon om, er regulert direkte gjennom tillatelse eller regelverk. Videre fremgår at:

«Miljømyndigheten har vurdert det slik at virksomheten ikke skal pålegges å måle eller estimere sine utslipp. Nemnda mener det vil være å gå inn på myndighetsområdet til miljømyndigheten å pålegge innhenting av slik kunnskap etter miljøinformasjonsloven. Dette er et forhold som er regulert av miljømyndighetene med det krav om utredning som er satt i tillatelsen. Av den grunn mener nemnda at estimering av hvor store mengder avføring som slapp ut fra anleggene til Salten Aquas datterselskaper ikke er et forhold som faller inn under informasjonsplikten, da dette ikke er et krav som følger av miljøregelverket eller utlippstillatelsene.»

Nemnda konkluderte med at Salten Aqua ikke hadde plikt til å ha kunnskap om mengder avføring fra laks som slapp ut fra anleggene, og man kunne heller ikke utlede en slik plikt etter miljøinformasjonsloven § 16.

På tilsvarende måte kan man ikke, på bakgrunn av miljøinformasjonsloven § 16, oppstille en plikt til støymålinger når dette ikke er noe som kreves av forurensningsmyndighetene.

Krav 2 – informasjon om utslipp av klimagasser i forbindelse med sprengningsarbeidet
I byggeprosjektet «Tronstadhagen» er det som tidligere nevnt ikke stilt krav om å måle utslipp av klimagasser i forbindelse med sprengningsarbeidet i saksbehandlingen hos plan- og bygningsetaten. Nemnda må ta stilling til om dette allikevel er et forhold som kan «medføre en ikke ubetydelig påvirkning på miljøet», jf. § 16.

Etter forurensningsloven § 8 er som hovedregel forurensning fra midlertidig anleggsvirksomhet lovlig forurensning. Som tidligere nevnt foreligger det ikke plikt til kunnskap om forhold som regnes som lovlig forurensning.

Det er ikke stilt krav om måling av klimagasser ved sprengningsarbeidet, dette er heller ikke regulert i forskrifts eller lovs form.

Nemndas vurdering er at det ikke foreligger kunnskapsplikt om klimagassutslipp for sprengningsarbeidet. Det vises for øvrig til begrunnelsen over.

Basert på det ovennevnte er nemndas konklusjon at bedriften ikke har kunnskapsplikt, og følgelig at det ikke foreligger informasjonsplikt, jf. § 16 jf. § 9. Når opplysningene ikke er å anse som miljøinformasjon, har klager ikke krav på utlevering av informasjon, jf. Miljøinformasjonsloven § 9 og 16. Nemndas konklusjon er at klagen ikke har ført frem.

Vedtak

Med hjemmel i lov om rett til miljøinformasjon og deltakelse i offentlige beslutningsprosesser (miljøinformasjonsloven) § 19 fattes følgende vedtak:

Klagen tas ikke til følge.

Vedtaket er avsagt etter behandling på nemndsmøtet 23. november 2015 og senere utveksling av tekst til vedtak på e-post. Vedtaket er datert den dagen alle medlemmene har gitt sitt samtykke til teksten. Vedtaket er endelig og partene har ikke klagerett. Tvist om plikter og rettigheter etter mil. kapittel 4 kan bringes inn for domstolene ved søksmål. Partene i søksmålet vil være den som har fremsatt det omtvistede kravet og den virksomheten kravet retter seg mot, jf. forskrift 14. desember 2003 nr. 1572 om Klagenemnda for miljøinformasjon § 10.

Oslo, 15. desember 2015

Hans Petter Graver
Ina Lindahl Nyrud, Torgrim Fjellstad